

AN SINH XÃ HỘI: GIẢI ĐÁP THẮC MẮC

Ts. Nguyễn Trọng Liệu:

1/- HỎI: Tôi về hưu khi 62 tuổi, lương hưu \$1,200. Đi du lịch nhiều nơi không còn tiền đi thêm nữa. Nay thấy ở nhà dễ bị buồn chán, tôi muốn đi làm lại, tiền hưu của tôi sẽ bị khấu trừ ra sao?

ĐÁP: Năm 2004, theo luật định, những người tuổi từ 62 đến 64, có thể đi làm tới mức \$970 một tháng và \$11,640 một năm, tiền hưu không bị trừ một xu nhỏ. Chỉ khi nào làm mỗi tháng kiếm được \$972 tức là trội thêm \$2 thì tháng đó bị trừ \$1 tiền hưu hay trong suốt năm kiếm được tất cả \$11,642 thì tiền hưu toàn niên bị trừ có \$1.

Trong trường hợp của ông, giả dụ ông kiếm được việc làm lương tháng là \$900. Năm 2004, ông có thể kiếm được tới mức \$970 và nay nếu ông chỉ kiếm được #900, ông vẫn lãnh đủ \$1,200 tiền hưu. Do đó lợi tức tổng cộng của ông là $\$1,200 + \$900 = \$2,100$

Vài tháng sau, lương ông được tăng lên tới #1,000. Lấy $\$1000 - \$970 = \$30$. Tiền hưu tháng đó chỉ bị trừ \$15, nên tiền hưu là $\$1,200 - \$15 = \$1,185$. Lợi tức tháng đó là: $\$1,185 + \$1,000 = \$2,185$.

2/- HỎI: Tôi sinh ngày 1-6-1939. Đúng 65 tuổi và 4 tháng vào ngày 1-8-2004 là tuổi hưu thực thụ. Tôi tiếp tục làm việc, lương tháng \$3,000. Tôi xin hưởng tiền hưu trước khi đến tuổi hưu thực thụ. Trong trường hợp này tiền hưu của tôi sẽ bị trừ ra sao? Khi nào thì tôi được lãnh đủ tiền hưu?

ĐÁP: Năm 2004 theo luật quy định những người xấp xỉ tuổi hưu thực thụ (trên 65 tuổi) mà con đi làm với mức lương tối đa là \$31,080 một năm hay \$2,59 một tháng thì vẫn lãnh đủ tiền hưu.

Ông tới tuổi hưu ngày 1 tháng 7 năm 2004 và đã làm việc 7 tháng, mỗi tháng \$3,000. Trong 7 tháng làm việc ông đã kiếm được: $\$3,000 \times 7 = \$21,000$. Theo luật ông chỉ làm tới mức: \$2,590 = \$18,130. Như vậy ông đã làm trội: $\$21,000 - \$18,130 = \$2,870$. Tiền hưu của ông chỉ bị trừ 1/3 (cứ \$3 trừ \$1) của \$2,870 tức \$956. Giả dụ tiền hưu của ông là \$1,000 một tháng, 7 tháng tiền hưu là \$7,000. Tiền hưu của ông còn: $\$7,000 - \$956 = \$6044$.

Bắt đầu từ tháng 8, ông lãnh đủ tiền hưu \$1,000 và tiền đi làm kiếm được không còn ảnh hưởng đến tiền hưu của ông nữa.

3/- HỎI: Tôi đi làm ở Mỹ đủ 40 tam cá nguyệt (quarters), đã nhập quốc tịch và đang hưởng tiền hưu, tôi muốn trở về Việt Nam để sống, tiền hưu của tôi có được gửi về Việt Nam cho tôi không?

ĐÁP: Theo luật lệ hiện hành, các công dân Hoa Kỳ có thể lãnh tiền hưu thuộc quỹ an sinh xã hội bất cứ tại nơi nào trên thế giới, với điều kiện là phải khai báo khi nào có sự thay đổi địa chỉ.

Tuy nhiên người có quốc tịch Hoa Kỳ thuộc các nước như Việt, Miên, Lào, Cuba, Bắc Hàn và một vài nước thuộc khối Nga Xô cũ, cho đến nay chỉ được lãnh tiền hưu tối đa 6 tháng trong thời gian thăm quê cũ với tư cách là khách du lịch (tourist). Tiền hưu được ký thác vào một chương mục ngân hàng tại Hoa Kỳ trong 6 tháng. Sau 6 tháng, nếu ông còn ở Việt Nam, tiền hưu sẽ bị ngưng gửi vào ngân hàng cho đến khi ông trở lại Hoa Kỳ với địa chỉ tại Hoa Kỳ.

4/- HỎI: Chồng tôi tạ thế ngày 25 tháng 2 năm 2003. Ngày 3 tháng 3 năm 2003 tôi nhận được một ngân phiếu hưu bổng hàng tháng của chồng tôi. Tôi có quyền giữ lại tám ngân phiếu đó không?

ĐÁP: Không. Vì theo luật lệ hiện hành, những người lãnh tiền hưu, tiền bệnh thường nhận được ngân phiếu vào ngày Mùng 3 mỗi tháng, Tám ngân phiếu nhận ngày 3 tháng 3 năm 2003 là tiền hưu của tháng 2. Ông nhà tạ thế vào ngày 25 tháng 2, như vậy là ông chưa sống đủ tháng đó. Tháng 2 có 28 ngày, ông phải tạ thế vào lúc 12 giờ 01 phút ngày 1 tháng 3 năm 2003, thì bà mới được quyền giữ tám ngân phiếu đó. Tuy bà phải trả tám ngân phiếu này, nhưng bà lại được hưởng thêm một số quyền lợi sau đây:

1.- Bà xuất trình giấy khai tử của ông nhà để lãnh số tiền \$255 là tiền để mai táng ông mà luật gọi là tiền tử tuất (death lump sum benefit)

2.- Nếu tiền hưu hiện thời của bà là 50% của ông nhà, giả dụ là \$500, tiền hưu của bà sẽ là \$1,000 mỗi tháng cho các tháng tới.

5/- HỎI: Tôi sinh năm 1950, tới Mỹ năm 1988, đi làm đầu năm 1989. Ngày 2 tháng 3 năm 2003 bị té siu trong khi làm việc vì bị tức ngực, Xe hồng thập tự đưa tôi vào bệnh viện cấp cứu và tôi phải nghỉ việc ngay ngày hôm sau. Câu hỏi được đặt ra là tôi có thể xin cấp tiền bệnh hay không vì hàng tuần tôi có đóng tiền thuế an sinh xã hội FICA (Federal Insurance Contribution Act)?

ĐÁP: Theo luật hiện hành, muốn được hưởng tiền bệnh tức tiền hưu bệnh (Disability Insurance Benefits), người bệnh cần hội đủ các điều kiện sau:

1.- Phải làm đủ số tam cá nguyệt theo năm sinh và năm ngã bệnh, Trường hợp của bạn sinh năm 1950 và ngã bệnh năm 2003, bạn có thể áp dụng công thức sau đây để tình ra:

Lấy $2003 - (1950 + 22) = 31$ tam cá nguyệt. Bạn đi làm đều đặn từ đầu năm 1989 đến năm 2003 tức 13 năm, bạn đã làm được 52 tam cá nguyệt. Như vậy là bạn đã hội đủ điều kiện 1.

2.- Trong 10 năm qua, tức từ năm 1993 đến 2003, bạn đã đi làm liên tục được 40 tam cá nguyệt trong khi luật chỉ đòi hỏi có 20 mà thôi. Như vậy là bạn đã hội đủ điều kiện 2.

3.- Luật còn đòi hỏi bạn phải bị trọng bệnh trong thời gian một năm. Bạn mới bị bệnh ngày 2 tháng 3 năm 2003. Hơn nữa luật còn đòi hỏi thời gian chờ đợi 5 tháng tròn. Nếu bạn bị bệnh vào ngày 1 tháng 3, bạn phải chờ đợi đến ngày 1 tháng 8 mới hết thời gian chờ đợi. Nếu ngã bệnh vào ngày 2 tháng 3, bạn phải đợi tới đầu tháng 9 mới hết thời gian chờ đợi. Vì vậy, bạn nên để đến đầu tháng 9 hãy nộp đơn xin tiền bệnh.

Trong thời gian chờ đợi, bạn có thể xin tiền bảo hiểm nghề nghiệp (workers' Compensation) vì bạn đã bị ngã siu trong khi làm việc. Theo luật hiện hành, các chủ

nhân phải mua bảo hiểm nghề nghiệp cho người làm công (employee) Bạn có thể dùng tiền bảo hiểm để tạm sống trong khi chờ đợi tiền bệnh.

Theo kinh nghiệm của tôi, bạn nộp đơn hồi đầu tháng 9 năm 2003, nếu bệnh đau tim còn nặng, hồ sơ bệnh sẽ được chấp thuận vào tháng 3 năm 2004 tức bạn đã bị đau trong một năm. Mặc dầu bạn đã chữa trị mà bệnh tim vẫn không thuyên giảm.

Việc chấp thuận cho hưởng tiền bệnh còn tùy thuộc nhiều yếu tố khác như báo cáo của y sĩ điều trị, trình độ học vấn, tuổi tác, kinh nghiệm nghề nghiệp.v.v...

Tiến sĩ Nguyễn Trọng Liệu

(Trích Cẩm Nang 2004 về An Sinh Xã Hội)